

WADDENACADEMIE JAARVERSLAG 2025

21 april 2026

Leeuwarden

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	4
Inleiding	5
Regierol 1. Vraagarticulatie: kennisleemten & kennisagenda's	8
1.1 Beleidskader Natuur Waddenzee	8
RAPPORT 'Staat van de Waddenzee 2025: Samenvatting' (gepubliceerd)	8
RAPPORT 'Staat van de Waddenzee 2025: Technisch uitwerking' (gepubliceerd)	8
RAPPORT 'Verkenning oplossingsrichtingen' (aangeboden)	9
RAPPORT 'Multi-criteria analyse' (aangeboden)	9
MEDIA 'Onderzoekers: het gaat niet goed met de natuur in de Waddenzee'	9
1.2 Juridische kaders natuurbescherming Waddenzee	10
NOTITIE 'Juridische duiding van de ecologische Staat van de Waddenzee - Een verkenning ten behoeve van het Beleidskader Natuur Waddenzee' (aangeboden)	10
E-BOEK 'De Europees- en internationaalrechtelijke status van de Waddenzee' (gepubliceerd)	10
1.3 Ruimtelijke kwaliteit Waddengebied	11
RAPPORT 'Landschappelijke kernwaarden Waddengebied' (aangeboden)	11
1.4 Ecologische effecten klimaatverandering	12
SYMPOSIUM 'Inzicht in complexe drukfactoren op de Waddenzee en handelingsperspectieven'	12
SYMPOSIUM 'De Waddenzee in transitie: cumulatieve druk en natuurwaarden'	12
MEDIA 'Waddenzeelanden overleggen in Groningen: Als je dit gebied koestert, moet je ontwikkelingen scherp in de gaten houden'	13
MEDIA 'Meer hittegolven in de Noordzee'	13
1.5 Sociaaleconomische verkenningen Waddengebied	13
WORKSHOP 'Brainstorm Kennisvragen Wadden'	13
RAPPORT 'Economische review Waddenzeehavens 2018-2024' (concept)	14
1.6 Zoetwaterhuishouding Waddengebied	14
RAPPORT 'Het belang van zoetwaterspui voor de Waddenzee natuur – Eindrapport' (gepubliceerd)	14
RAPPORT 'Het belang van zoetwaterspui voor de Waddenzee natuur – Deelrapport I: Zoutgehalte in de Waddenzee in relatie tot de afvoer van spuisluisen' (gepubliceerd)	15
RAPPORT 'Het belang van zoetwaterspui voor de Waddenzee natuur – Deelrapport II: Literatuurstudie naar effecten zoetwaterspui op natuurwaarden in de Waddenzee' (gepubliceerd)	15
KENNISAGENDA 'Toekomstbestendige zoetwaterhuishouding Waddengebied' (aangeboden)	15
WEBINAR 'Zoetwater voor de Waddenzee'	15
MEDIA 'Mogelijk zouter dan Noordzee: zorgen over verzilting Waddenzee'	16
1.7 Sedimenthuishouding Waddenzee	16
KENNISAGENDA 'Toekomstbestendige sedimenthuishouding Waddenzee' (aangeboden)	16
MEDIA 'Kennis cruciaal voor systeemherstel Eems-Dollard'	16
Regierol 2. Begeleiden kennisontwikkeling	17
2.1 Kwaliteitsborging	17
Waddenfonds	17
REVIEWS	17
Vismigratierivier Afsluitdijk	17
WETENSCHAPPELIJK ADVIES	17
Boschplaatvisie 2050	17
LIDMAATSCHAP Programmteam	17
VIDEOMASTERCLASS Boschplaat	17
Natura 2000-beheerplannen Waddenzee en Noordzeekustzone	18
REVIEW 'Natura 2000-doeluitwerking Noordzee kustzone' (gepubliceerd)	18
REVIEW 'Natura 2000-doeluitwerking Waddenzee' (gepubliceerd)	18

2.2 Integraliteit	18
Campus Fryslân	18
LIDMAATSCHAP Overlegorgaan	18
Trilateraal onderzoeksprogramma	19
LIDMAATSCHAP ‘Trilateral Program Committee on Wadden Sea Research’	19
LIDMAATSCHAP ‘Supervisory Board of the Wadden Sea Research Program’	19
2.3 Terugkoppeling	19
Basisonderzoek Wadden	19
LIDMAATSCHAP Stuurgroep.....	19
LIDMAATSCHAP Kernteam.....	19
Trilaterale Waddenzee & Noordzee	20
ZOMERSCHOOL ‘Wadden Sea World Heritage’	20
ZOMERSCHOOL ‘Waddenlab’	20
ZOMERSCHOOL ‘Sustainable Landscapes’	20
LIDMAATSCHAP ‘Partnership Hub’	20
LIDMAATSCHAP ‘International Small Islands Studies Association’	20
Regierol 3. Kennisdeling	21
3.1 Met BOW, OBW en BAW	21
LIDMAATSCHAP ‘Omgevingsberaad Waddengebied’	21
LIDMAATSCHAP ‘Vooroverleg Omgevingsberaad Waddengebied’	21
3.2 Brede kennisdeling	21
WADWETEN	21
NIEUWSBRIEVEN	22
WEBSITE.....	22
SOCIAL MEDIA.....	22
MEDIA	22
Regierol 4. Kennisevaluatie	23
4.1 Periodieke evaluatie kennisagenda’s	23
4.2 Opvolging evaluatie Waddenacademie	23
Oprichting JONGERENBERAAD	23
ORGANISATIE	24
Verslag Raad van Toezicht	24
Personen & termijnen	25
RAAD VAN TOEZICHT	25
WETENSCHAPPELIJKE ADVIESRAAD	25
BESTUUR	26
BUREAU	26
Wetenschappelijk netwerk	27

Voorwoord

In 2025 heeft de Waddenacademie als kennisregisseur van het Waddengebied bijgedragen aan een aantal integrale vraagstukken in het Waddengebied, en zicht gekregen op een langjarige financiële ondersteuning.

Wat betreft de vraagstukken is er op verzoek van de ministeries van LNV en IenW een aantal onderzoeken uitgevoerd t.b.v. het Beleidskader natuur Waddenzee. De Waddenacademie heeft hiervoor samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek een overzicht van de status en trends van 238 indicatoren van de Waddenzee opgesteld, en voorstudies uitgevoerd naar oplossingsrichtingen en afwegingskaders. Voor dat laatste is een brede inventarisatie gemaakt naar de sociaaleconomische aspecten die volgens de omgeving hierin meegenomen zouden moeten worden. Daarnaast is op verzoek van Programmatische Aanpak Grotere Wateren en het Investeringskader Waddengebied samen met externe experts een overzicht gemaakt van de zoetwaterbehoefte van de Waddenzee. Er is tevens op verzoek van het ministerie van IenW samen met Wing een eerste verkenning naar de invulling van de kernwaarden van het Waddengebied uitgevoerd. Ook was de Waddenacademie in 2025 medeorganisator van twee grote internationale symposia, samen met NWO, BMBF en het Common Wadden Sea Secretariat. Beide symposia richtten zich op prangende onderzoeksvragen in de trilaterale Waddenzee. Verder zijn er door de Waddenacademie twee kennisagenda's (zoetwater- en sedimenthuishouding) aangeboden aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied.

Wat betreft de financiering heeft het Bestuurlijk Overleg Waddengebied in juni 2025 aangegeven zorg te dragen voor een langjarige financiering (2028-2031) en de bijdrage van het Rijk (25%) hierbij toegezegd. Eind 2025 heeft het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds toegezegd haar deel (50%) te financieren, over de overige 25% wordt door de Provincies in het voorjaar van 2026 besloten.

In 2025 hebben we afscheid genomen van Cisca Wijmenga en Pavel Kabat als leden van de Raad van Toezicht, Piet Hoekstra als lid van het bestuur en Klaas Deen als secretaris. We zijn hen zeer erkentelijk voor hun inhoudelijke en organisatorische bijdragen aan de Waddenacademie.

We willen bij deze graag iedereen bedanken voor het door hen in ons gestelde vertrouwen en de intensieve samenwerking in het afgelopen jaar. We kijken er naar uit om in 2026 deze samenwerking verder te kunnen bestendigen en uitbouwen, om zo gezamenlijk bij te dragen aan een duurzame toekomst van de Waddenzee en het Waddengebied.

Ed Nijpels, voorzitter Raad van Toezicht

Katja Philippart, directeur

Inleiding

De Agenda voor het Waddengebied 2050 vormt de basis voor het werk van de Waddenacademie als Kennisregisseur van het Waddengebied. Deze agenda richt zich op het gehele Waddengebied: de Waddenzee, inclusief de Eems-Dollard, de Waddeneilanden, de Noordzeekustzone boven de eilanden en de vaste wal langs de Waddenzeekust in de provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen. De hoofdoelen van die Agenda zijn een duurzame bescherming en ontwikkeling als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap voor de Waddenzee, en een veilig, vitaal en veerkrachtig Waddengebied in 2050. De Agenda is uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma, met verschillende onderdelen ('UPs').

Als Kennisregisseur is de Waddenacademie verantwoordelijk voor het versterken van integrale kennis over het Waddengebied en de directe omgeving. Op basis van onafhankelijke en objectieve informatie draagt zij bij aan de hoofdoelen van de Agenda. Dit doet zij door samen met de omgeving de meest prangende kennisvragen te identificeren (regierol 1), deze vragen te helpen beantwoorden (regierol 2), de resultaten te delen met de eindgebruikers (regierol 3), en de kennis te evalueren (regierol 4), zie Tabel 1.

De Waddenacademie vervulde in 2025 haar rol als Kennisregisseur Wadden met vijf parttime portefeuillehouders op de onderzoeksgebieden ecologie, economie, geowetenschappen & klimaat, natuur & recht en ruimtelijke ordening (1,9 fte in totaal). Het bestuur van de Waddenacademie, de Raad van Toezicht en de Wetenschappelijke Adviesraad worden ondersteund door een bureau (2,5 fte in totaal). Het arbeidscontract van de secretaris is in oktober 2025 beëindigd, en er is in 2025 externe ondersteuning voor het bureau ingehuurd.

De Waddenacademie had in 2025 voor de invulling van haar taak als Kennisregisseur 1,1 miljoen Euro (gefinancierd vanuit het Waddenfonds in opdracht van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied) tot haar beschikking. Naast deze basissubsidie heeft de Waddenacademie ook niet-structurele bijdragen van derden ter hoogte van bijna 250 duizend Euro ter versterking van specifieke activiteiten ontvangen. Hierdoor konden ook de voorgenomen activiteiten uit het werkprogramma van 2025 toch worden uitgevoerd, ondanks de incidenteel hoge personeelslasten in het afgelopen jaar (Tabel 2).

In dit jaarverslag beschrijven wij welke van de ons toegewezen rollen en taken in 2025 (het 3^e jaar als Kennisregisseur) zijn opgepakt, en wat de beoogde werkzaamheden voor 2026 zullen zijn (waar het afronding van gestarte werkzaamheden uit 2025 betreft). De jaarlijkse systematiek van verantwoording (en betaling) heeft tot gevolg dat we elk kalenderjaar een afgebakende set van taken uitvoeren, omdat taken niet over een jaargrens heen getild kunnen worden. Dit betekent dat we grotere (meerjarige) taken, zoals het opstellen van een brede kennisagenda, gefaseerd in jaarlijkse onderdelen uitvoeren. Het is daarom dat dit jaarverslag niet alleen een verslag van de activiteiten in 2025 bevat maar ook, waar relevant, een terugblik naar de activiteiten in 2024 en een vooruitblik naar 2026.

Tabel 1. Overzicht regierollen en taken van de kennisregisseur zoals in 2022 vastgelegd in het Eindbeeld van het Meerjarige operationeel Plan.

Taak	Onderdeel	Activiteit
Regierol 1 Vraag- articulatie	Kennisleemtes	Op verzoek of zelfstandig schrijven van quickscans en rapporten t.b.v. identificatie kennisleemtes
	Kennisagenda	Aanbieden van kennisagenda aan BOW en publiceren
Regierol 2 Begeleiden kennis- ontwikkeling	Kwaliteitsborging	Kennisregisseur ondersteunt vraag-gestuurd partijen uit de governance (incl. Waddenfonds)
	Integraliteit	Bijdragen aan integratie doelen UP (AW2050) Bijdragen aan het Integraal Beheerplan (BAW) & Bijdragen aan het Beleidskader Natuur (LNV)
	Terugkoppeling	Samenwerken aan de Basismonitoring & Beschrijvingen (o.a. factsheets) toekomstige ontwikkelingen Waddengebied
	Noordzee & trilateraal Waddengebied	Samenwerken met MONS (Monitoring & onderzoek Noordzee) & TPC-WSR (trilaterale werkgroep kennishuishouding)
Regierol 3 Kennisdeling	BOW, OBW en BAW	Rapporten t.a.v. kennisdeling Overige kennisdeling (overleg, lezingen, workshops, etc.)
	Brede kennisdeling	Proactieve & interactieve kennisdeling
Regierol 4 Kennisevaluatie	Bronnen	Periodieke evaluatie kennisagenda
	Proces	Aanpassingen kennisagenda op hoofdlijnen (jaarlijks) Herziening kennisagenda (in 2025)
Bestuurlijk overleg	Met BOW, OBW en BAW	Periodieke evaluatie meerjarig operationeel plan (jaarlijks) Deelname vergaderingen en voorbereiding & Opstellen werkplan (jaarlijks) & Jaarverslag (inhoudelijk en financieel – jaarlijks)
Organisatie Wadden- academie	Formeel overleg	Bestuur, RvT & WAR
	Inhoudelijk overleg	Deelname aan symposia, workshops, wetenschappelijk netwerk
	Interne organisatie	Personeelszaken, financiën, basisondersteuning, etc.

Tabel 2. Realisatie van het werkprogramma 2025 (d.d. 16 oktober 2024)

ONDERDELEN WERKPROGRAMMA 2025	INVULLING IN 2025
REGIEROL 1.VRAAGARTICULATIE	
KENNISLEEMTES & KENNISAGENDA'S	
Beleidskader Natuur Waddenzee	Rapporten
EU en internationaalrechtelijke status Waddenzee	Notitie & e-book
Ruimtelijke kwaliteit Waddengebied	Rapport Landschappelijke kernwaarden (Fase 1)
Effecten klimaatverandering op trilaterale Waddenzee	Symposia
Energietransitie Waddengebied	Vervangen door workshop & rapport havens (Fase 1)
Zoetwaterhuishouding Waddengebied	Rapporten, webinar & Kennisagenda
Sedimenthuishouding Waddengebied	Kennisagenda
REGIEROL 2.VRAAGARTICULATIE	
KWALITEITSBORGING	
Waddenfonds	Reviews
Vismigratierivier	Overleg, advies & bidbook
Boschplaatvisie 2050	Overleg, advies & masterclass
Natura 2000 beheerplannen	Reviews
INTEGRALITEIT	
Campus Fryslân	Overleg & presentatie
Trilateral Program Committee	Overleg & advies
Supervisory Board Trilateral Program	Overleg & advies
TERUGKOPPELING	
Basisonderzoek Wadden	Overleg & advies
Trilaterale Waddenzee en Noordzee	Zomerscholen, overleg & advies
Overige begeleiding kennisontwikkeling	Bijeenkomsten, presentaties & advies
REGIEROL 3.KENNISDELING	
MET BOW, OBW & BAW	Overleg & advies
BREDE KENNISDELING	Publicaties, website & social media
REGIEROL 4.KENNISEVALUATIE	
OPVOLGING ADVIES EVALUATIECOMMISSIE	Oprichting & masterclasses Jongerenberaad

Regierol 1. Vraagarticulatie: kennisleemten & kennisagenda's

1.1 Beleidskader Natuur Waddenzee

UP1. Beleidskader Natuur Waddenzee

De partijen geven verder uitwerking aan het principe dat Economie en Ecologie elkaar versterken, passend binnen de hoofddoelstelling voor de Waddenzee en de ecologische principes van de Agenda. Menselijk medegebruik en ecologie moeten waar nodig beter in balans komen om de Waddennatuur te kunnen behouden en ontwikkelen. Daartoe ontwikkelen we het Beleidskader Natuur Waddenzee.

Bron: Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026

RAPPORT 'Staat van de Waddenzee 2025: Samenvatting' (gepubliceerd)

Katja Philippart, Kees Bastmeijer, Pieter van Beukering, Piet Hoekstra & Heleen van Londen (Waddenacademie); Patrick Bogaart, Karen Brandenburg & Felix Petersma (CBS), 2025. Staat van de Waddenzee 2025. Waddenacademie rapport 2025-01, Leeuwarden, 47 pp.

Dit rapport is een samenvatting van een bouwsteen van het nieuwe Beleidskader Natuur Waddenzee, dat is ontwikkeld door de ministeries van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en (LNVN) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Deze bouwsteen is op verzoek van de ministeries door de Waddenacademie samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gemaakt,

Het rapport bevat een integraal beeld van de huidige status en recente ontwikkelingen in de Waddenzee gebaseerd op 238 indicatoren voor de thema's weer & klimaat, leefomgeving en soorten. Deze samenvatting is tijdens de Toogdag op 23 juni 2025 [in Lauwersoog gepresenteerd](#) en dezelfde dag [op onze website gepubliceerd](#).

RAPPORT 'Staat van de Waddenzee 2025: Technisch uitwerking' (gepubliceerd)

Patrick Bogaart, Karen Brandenburg, Felix Petersma & Katja Philippart, 2025. Staat van de Waddenzee 2025 — Technische uitwerking. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek CBS en Waddenacademie, 221 pp.

Dit rapport is een uitgebreide beschrijving van een bouwsteen van het nieuwe Beleidskader Natuur Waddenzee, dat is ontwikkeld door de ministeries van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en (LNVN) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Deze bouwsteen is op verzoek van de ministeries door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) samen met de Waddenacademie gemaakt.

Het rapport bevat de uitkomsten van de analyses van de huidige status en recente ontwikkelingen in de Waddenzee van 238 indicatoren (en voor aggregaties) voor de thema's weer & klimaat, leefomgeving en soorten. Dit rapport is eind 2025 op de [website van het CBS gepubliceerd](#), samen met de onderliggende data.

RAPPORT 'Verkenning oplossingsrichtingen' (aangeboden)

Charlotte Raven & Pieter van Beukering, 2025. CONCEPT verkenning oplossingsrichtingen - Onderdeel Beleidskader natuur Waddenzee. Waddenacademie, Leeuwarden, 38 pp.

In dit rapport, geschreven op verzoek van de ministeries LNVN en IenW, wordt op systematische wijze onderzocht welke oplossingsrichtingen mogelijk kunnen bijdragen aan het verminderen van de druk van menselijke activiteiten op de natuur van de Waddenzee. Binnen deze systematiek wordt gebruik gemaakt van de informatie beschikbaar uit de twee voorgaande stappen binnen het Beleidskader natuur Waddenzee: de beoordeling natuurwaarden ('De Staat') en de Cumulatieve Impact Analyse (Wageningen Marine Research).

Deze informatie kan op verschillende manieren ingezet worden om opgaves in het Waddengebied te prioriteren. Per opgave wordt onderzocht welke type oplossingsrichtingen voor verschillende activiteiten mogelijk toepasbaar zijn. Zo biedt dit rapport handelingsperspectief en oplossingsrichtingen voor beheer en beleid van de Waddenzee om de staat van de natuur te verbeteren en streefbeelden te realiseren. Het gaat hierbij om een verkenning naar mogelijke oplossingsrichtingen, waarbij andere potentiële oplossingen dus niet worden uitgesloten. Het rapport is in oktober 2025 aan de opdrachtgevers aangeboden.

RAPPORT 'Multi-criteria analyse' (aangeboden)

Charlotte Raven & Pieter van Beukering, 2025. CONCEPT multi-criteria analyse - Onderdeel Beleidskader natuur Waddenzee. Waddenacademie, Leeuwarden, 29 pp.

Dit rapport, geschreven op verzoek van de ministeries LNVN en IenW, richt zich op het in kaart brengen van de voorkeuren van verschillende stakeholders ten aanzien van brede welvaart. Multi-Criteria Analyse (MCA) is een methode die in Nederland veelvuldig wordt toegepast bij milieubeoordelingen en beleidsvorming. De meerwaarde van de MCA ligt in het combineren van de objectieve scoring (zoals eerder vastgelegd in een sociaaleconomische analyse) met een subjectieve weging van de indicatoren door stakeholders. Hierdoor wordt zichtbaar welke thema's en indicatoren voor bepaalde doelgroepen het zwaarst wegen.

Op deze manier draagt de MCA bij om weloverwogen keuzes te maken die zowel ecologische doelstellingen als sociaaleconomische haalbaarheid en maatschappelijk draagvlak meenemen. In het kader van het BnW fungeert de MCA als middel om inzicht te bieden in de verschillen in wegingen tussen stakeholders. Daarmee vormt zij een waardevolle basis voor dialoog en verdere beleidsontwikkeling, zonder dat een definitief voorkeursalternatief wordt vastgesteld. Het rapport is in oktober 2025 aan de opdrachtgevers aangeboden.

MEDIA 'Onderzoekers: het gaat niet goed met de natuur in de Waddenzee'

Door RTV Noord en de Leeuwarder Courant werd aandacht geschonken aan de uitkomsten van de Staat van de Waddenzee. Naast Katja Philippart (directeur Waddenacademie) werden ook Arno Brok (als voorzitter van het Omgevingsberaad Waddengebied) en Jorien Bakker (lid van het OBW namens de natuurorganisaties) hierover geïnterviewd (<https://www.rtvnoord.nl/natuur/1315306/onderzoekers-het-gaat-niet-goed-met-de-natuur-in-de-waddenzee>).

1.2 Juridische kaders natuurbescherming Waddenzee

UP2. Natuurbeheer, -herstel en -ontwikkeling

In programma's als Natura 2000, KRW, PAGW en het IKW/Waddenfonds werken partijen gezamenlijk aan actief natuurherstel. De aandacht richt zich de komende periode specifiek op versterking van onderwaternatuur en bovenwaternatuur. De Beheerautoriteit Waddenzee werkt met beheerders aan een gezamenlijk Integraal Beheerplan (IBP) Waddenzee met als doel bij te dragen aan de verbetering van de natuurkwaliteit door samenhang tussen het natuur-, vis- en waterbeheer te bevorderen en de samenwerking tussen beheerders te verbeteren. In UP2 zal aandacht zijn voor de verbinding tussen de verschillende trajecten en de kansen die dat kan gaan bieden voor de natuur en ook voor wat aanvullend nodig is om tot natuurherstel te komen. Hierbij zal het Integraal beleidskader Natuur Waddenzee worden benut. Relevante stakeholders worden hierbij betrokken.

Bron: Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026

NOTITIE 'Juridische duiding van de ecologische Staat van de Waddenzee - Een verkenning ten behoeve van het Beleidskader Natuur Waddenzee' (aangeboden)

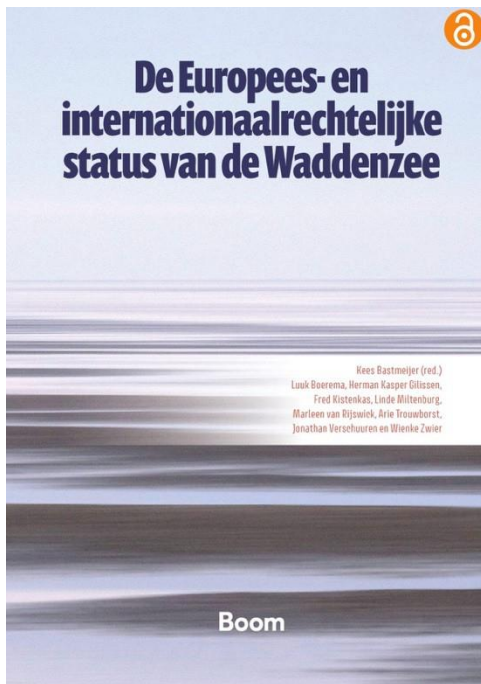
Kees Bastmeijer & Katja Philippart, 2026. Juridische duiding van de ecologische staat van de Waddenzee - Een verkenning ten behoeve van het Beleidskader Natuur Waddenzee. Waddenacademie, Leeuwarden, 26 pp.

Deze notitie, geschreven op verzoek van de ministeries van LNVN en IenW, geeft een juridische duiding van de ecologische Staat van de Waddenzee. Deze juridische duiding is belangrijk voor een goed begrip van de wenselijkheid of noodzaak van het treffen van overheidsmaatregelen en in het licht van het Beleidskader Natuur Waddenzee. Ook is de duiding belangrijk om bij het maken van beleidskeuzes acht te slaan op de geldende verboden en verplichtingen.

Daartoe zijn de bevindingen van de Staat en andere ecologische monitoringsrapportages getoetst aan bestaande juridische kaders die voor de Waddenzee gelden. Vanwege beperkt beschikbare tijd en brede reikwijdte van de materie ligt het accent op de Europees-rechtelijke regimes en gaat het nadrukkelijk om een eerste verkenning ten behoeve van de verdere uitwerking van scenario's in het kader van het Beleidskader door LNVN en IenW. Het schrijven van deze notitie is eind 2025 gestart, en is in januari 2026 aan de opdrachtgevers aangeboden.

E-BOEK 'De Europees- en internationaalrechtelijke status van de Waddenzee'(gepubliceerd)

Kees Bastmeijer (red), Luuk Boerema, Herman Kasper Gilissen, Fred Kistenkas, Linde Miltenburg, Marleen van Rijswijk, Arie Trouwborst, Jonathan Verschuuren & Wienke Zwier, 2024. De Europees- en internationaalrechtelijke status van de Waddenzee - Een analyse van de relevantie van EU-richtlijnen en internationale verdragen voor de bescherming en het beheer van de Waddenzee met een doorkijk naar de Nederlandse implementatie. Boom Juridisch, 340 pp.

Dit boek werd in juni 2024 uitgegeven bij uitgeverij Boom Juridisch als een deels geactualiseerde en geredigeerde versie van het rapport met dezelfde titel dat de Waddenacademie in december 2023 online uitbracht. De digitale versie van dit boek is nu vrij beschikbaar.

De kennis die met dit boek wordt gedeeld is relevant voor beleidmakers, natuurbeheerders en vergunningverleners, maar ook voor onderzoekers, maatschappelijke organisaties en geïnteresseerde burgers. Het boek kan ook worden gebruikt voor Nederlandstalig onderwijs op het gebied van het omgevingsrecht en -beleid.

De digitale versie van dit boek is in januari 2025 op de [website van de uitgeverij](#) gratis beschikbaar gesteld.

1.3 Ruimtelijke kwaliteit Waddengebied

UP4. Uitwerking kernwaarden Waddengebied

Rust, ruimte en stilte zijn belangrijke landschappelijke kernwaarden van de Waddenzee binnen het Waddengebied. In reactie op de motie 'Dik-Faber en De Groot' (TK 2020/21, 35-570 XII, nr. 82) werken de partijen de kernwaarden uit in criteria en afwegingskaders. In aanvulling op de kernwaarden doen ze dit ook voor duisternis (of donkerte).

Bron: *Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026*

RAPPORT 'Landschappelijke kernwaarden Waddengebied' (aangeboden)

Bernike van Werven & Heleen van Londen, in voorbereiding. Landschappelijke kernwaarden Waddengebied - Richting afweging voor rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid met inbegrip van duisternis. Waddenacademie, Leeuwarden.

In dit rapport, geschreven op verzoek van de ministeries van IenW en LNVN en de provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen, zijn de vier landschappelijke kernwaarden van het Waddengebied (rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid met inbegrip van duisternis) uitgewerkt. In deze rapportage is onderzocht welke definities en indicatoren gebruikt kunnen worden om de landschappelijke kernwaarden operabel te maken voor de beleidscyclus in de ruimtelijke ordening.

Er is daarbij een vertaalslag gemaakt van belevingswaarden naar objectieve indicatoren die het mogelijk maken om onderdelen van de kernwaarden te meten. Daarbij is zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande criteria door indicatoren te gebruiken waar bijvoorbeeld al data op wordt verzameld of die internationaal wetenschappelijk onderbouwd zijn. De eerste fase van dit rapport is in oktober 2025 afgerond, hierna is direct gestart met de tweede en afrondende fase.

1.4 Ecologische effecten klimaatverandering

UP7. Onderzoek ecologische effecten klimaatverandering

De ministeries van LNV, IenW en EZK, de provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen (via het Waddenfonds) en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) investeren met een speciaal onderzoeksprogramma de komende vijf jaar vier miljoen Euro in kennisontwikkeling voor het Waddengebied, met de focus op de effecten van klimaatverandering op het Waddengebied.

Bron: Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026

SYMPOSIUM 'Inzicht in complexe drukfactoren op de Waddenzee en handelingsperspectieven'

In mei 2024 hebben Nederland en Duitsland vijf onderzoeksprojecten over de Waddenzee gehonoreerd. De projecten bekijken de complexe verbanden tussen sediment, ecologie, menselijk medegebruik, veiligheid tegen overstromingen en effectieve bescherming en beheer in de Waddenzee. In het onderzoeksprogramma zijn ongeveer 100 onderzoekers uit Nederland en Duitsland betrokken. Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met Deense collega's, maatschappelijke partijen en stakeholders.

Op 29 januari 2025 was in Groningen de kick-off van het trilaterale onderzoeksprogramma 'Inzicht in complexe drukfactoren op de Waddenzee en handelingsperspectieven'. Het onderzoeksprogramma is gebaseerd op de trilaterale onderzoeksagenda (TRA) uit 2018, verder vormgegeven door een trilaterale programmacommissie (TPC) en gefinancierd (16 miljoen Euro) door de Ministeries van LNVN, KGG en IenW, de EU (via het Ministerie van LNVN), het Waddenfonds, NWO (vanuit de Nationale Wetenschapsagenda), BMUV en BMBF. De Waddenacademie was medeauteur van de TRA en is lid van de TPC.

Tijdens dit 1^e symposium konden de onderzoekers en overige betrokkenen uit Duitsland, Nederland en Denemarken elkaar ontmoeten om de start van het programma te vieren, de onderlinge banden te versterken en samen te verkennen hoe de impact van het onderzoek kan worden vergroot. De dag werd georganiseerd door NWO, de Waddenacademie en het Ministerie van LNVN, in samenwerking met de Duitse financiers BMUV en BMBF.

Zie voor meer informatie het bericht op onze website: [Succesvolle kick-off Nederlands-Duits Waddenzee onderzoeksprogramma](#)

SYMPOSIUM 'De Waddenzee in transitie: cumulatieve druk en natuurwaarden'

Van 28 t/m 30 oktober 2025 kwamen meer dan 400 wetenschappers (waarvan 200 online) uit Denemarken, Duitsland en Nederland bijeen in Groningen voor het 16^e International Scientific Wadden Sea Symposium (ISWSS16). Onder het thema 'De Waddenzee in transitie: cumulatieve druk en natuurwaarden' verkende het symposium hoe natuurlijke en door de mens veroorzaakte krachten samen inwerken op de uitzonderlijke universele waarde (OUV) van het Werelderfgoed Waddenzee.

Het symposium had als doel om beter inzicht te krijgen in deze gecombineerde invloeden en hun gevolgen voor beheer en beleid. Deelnemers wisselden de nieuwste kennis uit over de pijlers van de OUV en over de transitiepaden naar duurzaamheid in het Waddengebied. De uitkomsten van het symposium zijn gerapporteerd en worden in 2026 aangeboden en gepubliceerd als een bijdrage aan de Trilaterale Ministersconferentie die in mei 2026 in Denemarken plaatsvindt.

Het International Scientific Wadden Sea Symposium werd, op verzoek van het Nederlandse Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), georganiseerd door de Waddenacademie en het Common Wadden Sea Secretariat (CWSS).

Zie voor meer informatie het nieuwsbericht op onze website: [De Waddenzee in transitie: wetenschappers bespreken cumulatieve druk en uitdagingen op het gebied van natuurwaarden](#)

MEDIA 'Waddenzeelands overleggen in Groningen: Als je dit gebied koestert, moet je ontwikkelingen scherp in de gaten houden'

Door RTV Noord werd aandacht geschonken aan de uitkomsten van het trilaterale wetenschapssymposium (ISWSS16). Hiervoor zijn Katja Philippart (directeur Waddenacademie) en Lies van Nieuwerburgh (Rijkswaterstaat) [geïnterviewd](#).

MEDIA 'Meer hittegolven in de Noordzee'

In de zomer van 2025 werd de Middellandse Zee geteisterd door een intense mariene hittegolf. Waar minder over werd bericht, was dat ook in de Noordzee zo'n hittegolf plaatsvond. De Noordzee behoort dan ook tot de snelst opwarmende gebieden ter wereld. Wat zijn de gevolgen van die 'onzichtbare' hittegolven? Het populair wetenschappelijk tijdschrift EOS [sprak met deskundigen](#) die waarschuwen dat we de grenzen van het mariene systeem naderen, waaronder Jan Mees (Vlaams Instituut voor de Zee), Katja Philippart (Waddenacademie/ NIOZ) en Gudrun De Boeck (Universiteit Antwerpen).

1.5 Sociaaleconomische verkenningen Waddengebied

UP15-18. Havens

Verspreid langs de Waddenkust liggen grotere industrie-, veer- en visserijhavens, met daaromheen verschillende bedrijven. Deze clusters zijn belangrijk voor de economische ontwikkeling en zijn tevens een bron van werkgelegenheid. In het verlengde van de strategieën uit de Agenda richt het deelprogramma Havens zich op het verder ontwikkelen van de Waddenzeehavens als duurzame economische dragers van het gebied.

Bron: Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026

WORKSHOP 'Brainstorm Kennisvragen Wadden'

Op basis van een voorstel van het MT Wadden is op 3 juni 2025 door de Waddenacademie een bijeenkomst in Leeuwarden georganiseerd om relevante informatie en prangende kennisvragen bij partijen uit de Waddenomgeving op te halen als input voor beoogde activiteiten en werkprogramma's van de Waddenacademie. De hiertoe in het leven geroepen brainstormgroep bestond uit afgevaardigden vanuit de eilandgemeenten, kustgemeenten, provincies, waterschappen, het Omgevingsberaad en het Rijk.

Wat betreft de prioritering van grote integrale vraagstukken wezen alle deelnemers op het grote belang van:

- Natuur in de Waddenzee, zowel inhoudelijk (wat is nodig om de natuurwaarden te herstellen; hoe kan beheer, beleid & inrichting samen de impact versterken) als procesmatig (wie heb je daarvoor nodig, hoe stem je dit af met compensatieplannen)?
- Toekomstvisies voor het Waddengebied. Wat zijn de sociaaleconomische ontwikkelingen binnen de sectoren, hoe zien de beoogde transitie er in de tijd & ruimte uit?

Deze uitkomsten leidden tot een aanpassing van de beoogde activiteiten in 2025, waarbij het in oorspronkelijke werkprogramma genoemde uitwerken van de energietransitie werd vervangen door een (breder) kader, namelijk een analyse van de sociaaleconomische ontwikkelingen van de havens in het Waddengebied.

RAPPORT 'Economische review Waddenzeehavens 2018-2024' (concept)

Bart Kuipers, Martijn Steng & Hilal Caferoglu, 2025. Economische review Waddenzeehavens 2018-2024. Erasmus Centre for Urban, Port and Transport Economics, Rotterdam, 23 pp.

Deze rapportage geeft de ontwikkeling van de directe werkgelegenheid en directe toegevoegde waarde weer van de Waddenzeehavens (Den Helder, Den Oever, Harlingen, Lauwersoog, de Eemshaven en Delfzijl). In deze rapportage wordt ook stilgestaan bij de ontwikkeling die de Waddenzeehavens hebben doorgemaakt richting 2030, zoals voorspeld in de review economisch perspectief Waddenzeehavens "Waddenzee-havens in 2030: robuuste ankers voor de Waddeneconomie" uit 2017. Het conceptrapport is in december 2025 aan de opdrachtgevers opgeleverd.

1.6 Zoetwaterhuishouding Waddengebied

UP19. Ontwikkeling zoetwaterstrategie landbouw

De partijen ontwikkelen een solide zoetwater-strategie voor het noordelijk kustgebied, incl. de zomerpolders buitendijks in noordoost Fryslân, om op korte en langere termijn te kunnen beschikken over voldoende en kwalitatief goed zoetwater voor de landbouw en andere gebruikers. De strategie gaat over het aanvoeren, vasthouden, verdelen en afvoeren van zoetwater én een efficiënt en effectief gebruik van zoetwater door de landbouw.

Bron: Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026

RAPPORT 'Het belang van zoetwaterspui voor de Waddenzee natuur – Eindrapport' (gepubliceerd)

Katja Philippart & Piet Hoekstra, 2025. Het belang van zoetwaterspui voor de Waddenzee natuur – Eindrapport. Rapport 2025-02, Waddenacademie, Leeuwarden, 33 pp.

Dit rapport is op verzoek van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en het Investeringskader Waddengebied (IKW) door de Waddenacademie opgesteld, en deels gebaseerd op twee onderliggende deelrapporten (I en II, zie hieronder). Om grip te krijgen op de zoetwaterbehoefte van de natuur van de Waddenzee is een inventarisatie uitgevoerd naar de invloed van zoetwaterspui op de verdeling in zoutgehalten, en naar de invloed van zoetwaterspui en zoutgehalten op soorten en functies van de huidige Waddenzee.

Deze informatie kan vervolgens gebruikt worden om een besluit te nemen over de hoeveelheid zoet water die waar en wanneer naar de kustzone wordt geleid. In juli 2025 is het rapport aan de opdrachtgevers opgeleverd en in september 2025 op de [website van de Waddenacademie gepubliceerd](#).

RAPPORT ‘Het belang van zoetwaterspui voor de Waddenzee natuur – Deelrapport I: Zoutgehalte in de Waddenzee in relatie tot de afvoer van spuisluizen’ (gepubliceerd)

Theo Gerkema, 2025. Het belang van zoetwaterspui voor de Waddenzee natuur – Deelrapport I: Zoutgehalte in de Waddenzee in relatie tot de afvoer van spuisluizen. Rapport 2025-03, Waddenacademie, Leeuwarden, 17 pp.

Dit rapport is door het NIOZ op verzoek van de Waddenacademie opgesteld, als onderlegger voor het eindrapport (zie hierboven). In dit deelrapport is op basis van bestaande modeldata een analyse gemaakt van de relatie tussen afvoer van de spuisluizen in de Afsluitdijk, die de voornaamste bron van zoetwater in de Waddenzee vormen, en zoutgehalten. Hierbij is ook gekeken naar de afzonderlijke seizoenen. De modeldata omvat meerdere decennia aan meteorologische condities en zoetwaterafvoer (ook van andere kleinere spuisluizen), en geeft dus een goed beeld van de variabiliteit. De focus ligt op de westelijke Waddenzee, met een studiegebied dat aan oostelijke zijde begrensd wordt door het wantij onder Schiermonnikoog. Het rapport is in juli 2025 aan de opdrachtgevers opgeleverd en in september 2025 op de [website van de Waddenacademie gepubliceerd](#).

RAPPORT ‘Het belang van zoetwaterspui voor de Waddenzee natuur – Deelrapport II: Literatuurstudie naar effecten zoetwaterspui op natuurwaarden in de Waddenzee’ (gepubliceerd)

Jim de Fouw, 2025. Het belang van zoetwaterspui voor de Waddenzee natuur – Deelrapport II: Literatuurstudie naar effecten zoetwaterspui op natuurwaarden in de Waddenzee. Rapport 2025-04, Waddenacademie, Leeuwarden, 39 pp.

Dit rapport is door ‘Ecological Research and Consultancy’ op verzoek van de Waddenacademie opgesteld, als onderlegger voor het eindrapport (zie hierboven). Dit deelrapport geeft inzicht in het belang van de afvoer van zoet water voor de natuurwaarden in de Waddenzee. Het literatuuronderzoek brengt in kaart wat de optimum- en tolerantiewaarden zijn van zoutgehalten van de meest algemene soorten in de Waddenzee. Bovendien geeft het inzicht in de mogelijke consequenties voor de natuur bij veranderingen in de afvoer van zoet water, en hoe deze veranderingen het zoutgehalte, de hydrodynamica en nutriëntensamenstelling kunnen beïnvloeden. Het rapport is in juli 2025 aan de opdrachtgevers opgeleverd en in september 2025 op de [website van de Waddenacademie gepubliceerd](#).

KENNISAGENDA ‘Toekomstbestendige zoetwaterhuishouding Waddengebied’ (aangeboden)

Katja Philippart, Piet Hoekstra, Kees Bastmeijer, Pieter van Beukering & Heleen van Londen, 2025. Kennisagenda Waddengebied – Toekomstbestendige zoetwaterhuishouding. Waddenacademie, Leeuwarden.

Deze Kennisagenda beschrijft de belangrijkste kennisvragen rond het toenemende verschil tussen zoetwateraanbod en -vraag in het Waddengebied. Op basis van recente ontwikkelingen en lopende gebiedsprocessen concludeert de Waddenacademie dat een toekomstbestendige zoetwaterhuishouding scherpe keuzes op korte termijn vereist, zoals vermindering en hergebruik van zoetwater en een andere inrichting van het gebied om water vast te houden en te bergen.

Een klimaatadaptief kustlandschap kan hierbij een mogelijke oplossing bieden, maar dit is een complexe opgave waarin ook rekening moet worden gehouden met onder meer natuurbescherming. De methode van ‘adaptatiepaden’ kan hierbij helpen zodat er tijdig, effectief en flexibel kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en inzichten. Het rapport is in september 2025 aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW) aangeboden, in december 2025 door het BOW vastgesteld.

WEBINAR ‘Zoetwater voor de Waddenzee’

Het landelijke netwerk van weg-, vaarweg- en waterbeheerders, Platform WOW, organiseerde op 19 december een webinar over zoetwater voor de Waddenzee: een inhoudelijke sessie over hoe keuzes in het zoetwatersysteem doorwerken tot aan zee. Hierbij liet Katja Philippart van de Waddenacademie zien hoe zoetwater een essentieel onderdeel is van het estuariëne systeem. Niet alleen door de impact op het zoutgehalte, maar ook door de aanvoer van voedingsstoffen en de timing en locatie van spuien bij onder andere Den Oever en Kornwerderzand. Het webinar is [terug te kijken](#) via de website van platform WOW.

MEDIA ‘Mogelijk zouter dan Noordzee: zorgen over verzilting Waddenzee’

Na het uitkomen van de rapporten over het belang van zoet water voor de Waddenzee besteedde een aantal media aandacht aan dit onderwerp, waaronder Omrop Fryslân, H2O en NOS/regio, zie bijvoorbeeld het artikel: [De Waddenzee is de dupe van hoe wij met zoet water omgaan](#).

1.7 Sedimenthuishouding Waddenzee

UP23. Ecosysteemgericht baggeren

Eén van de doelstellingen uit de Agenda is slimmer omgaan met baggeren in de Waddenzee door minder te baggeren en de gevolgen van baggeren en verspreiden van bagger te verminderen, zonder dat dit ten koste gaat van de bereikbaarheid van de havens en de eilanden. In dit initiatief zal bekeken worden welke maatregelen mogelijk zijn om de impact van baggeren te verminderen en natuurherstel te bevorderen.

Bron: Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026

KENNISAGENDA ‘Toekomstbestendige sedimenthuishouding Waddenzee’ (aangeboden)

Piet Hoekstra, Katja Philippart, Kees Bastmeijer, Pieter van Beukering & Heleen van Londen, 2025. Kennisagenda Waddengebied – Toekomstbestendige sedimenthuishouding. Waddenacademie, Leeuwarden.

Deze Kennisagenda brengt de belangrijkste kennisvragen in kaart over het gedrag van sediment in de Waddenzee. Deze vragen zijn van belang voor het hele gebied, op zowel korte als lange termijn. De agenda is mede geïnitieerd naar aanleiding van ‘UP23 Ecosysteemgericht baggeren’, onderdeel van de Uitvoeringsagenda 2021–2026 van de Agenda 2050 voor het Waddengebied.

De kennisagenda beschrijft het belang van sedimenthuishouding voor het functioneren van het Waddengebied en licht de gehanteerde aanpak toe. Sinds 2023 zijn in samenwerking met vele stakeholders kennisvragen opgehaald en deels uitgewerkt in eerder gepubliceerde onderliggende rapporten.

Deze Kennisagenda richt zich daarom vooral op een beperkt aantal overkoepelende vraagstukken rond sedimenthuishouding en morfologie, en biedt inzicht in lopende en gewenste onderzoeksinitiatieven en beschrijft een mogelijke strategie. Het rapport is in september 2025 aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW) aangeboden, in december 2025 door het BOW vastgesteld.

MEDIA ‘Kennis cruciaal voor systeemherstel Eems-Dollard’

Voor de Website Eems-Dollard 2050 werd Katja Philippart als directeur van de Waddenacademie [geïnterviewd](#) over de rol van kennis bij het ecologisch gezond en toekomstbestendig maken van de Eems Dollard. Zij pleit ervoor dat voor er op grote schaal slib onttrokken gaat worden, de meest recente wetenschappelijke inzichten tegen het licht worden gehouden, zoals die over slibdynamiek en de relatie tussen troebelheid en de groei van zwevende algen.

Regierol 2. Begeleiden kennisontwikkeling

2.1 Kwaliteitsborging

Waddenfonds

Het Waddenfonds investeert in projecten en initiatieven die bijdragen aan een vitale ecologie en duurzame economie in het Waddengebied. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen daarvoor een subsidie aanvragen. Het Waddenfonds is een Gemeenschappelijke Regeling en wordt bestuurd door de drie Waddenprovincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen (<https://waddenfonds.nl>). De Waddenacademie wordt regelmatig geconsulteerd door het Waddenfonds, onder meer voor het beoordelen van wetenschappelijke onderdelen van subsidieaanvragen.

REVIEWS

In 2025 zijn er op verzoek van het Waddenfonds twee voorstellen op hun wetenschappelijke componenten getoetst, namelijk 'Waddenzeegeluiden' en 'Nautic Waterloo'. Hiervoor zijn per voorstel twee experts uitgenodigd, die antwoorden gaven op de van tevoren door de Waddenacademie en Waddenfonds samen opgestelde vragen. De Waddenacademie gaf, mede gebaseerd op de adviezen van de experts, een eindadvies aan het Waddenfonds (waarbij de volledige bijdragen van de experts als bijlagen waren toegevoegd).

Vismigratierivier Afsluitdijk

De Vismigratierivier wordt een kilometerslange slingerende rivier voor vissen, dwars door de Afsluitdijk, ter hoogte van Kornwerderzand. Allerlei soorten tekvissen kunnen straks weer vrij heen en weer zwemmen tussen de Waddenzee en het IJsselmeer. De Vismigratierivier draagt zo bij aan een betere visstand (<https://www.vismigratierivier.nl/>). De Waddenacademie is sinds 2016 (voor de start van de bouw) als wetenschappelijk adviseur bij het ontwerp van de VMR en het na de opening uit te voeren onderzoek en monitoring betrokken.

WETENSCHAPPELIJK ADVIES

In 2025 omvatten de activiteiten van de Waddenacademie met Katja Philippart als wetenschappelijk aanspreekpunt, op verzoek van de Provincie Fryslân, onder meer inhoudelijk advies t.b.v. de ontwikkeling van plannen voor onderzoek & monitoring (rond vismigratie in het algemeen en die van de Vismigratierivier in het bijzonder), het dienen als een wetenschappelijk klankbord voor ecologische vraagstukken rondom de bouw, en kennisdeling tijdens excursies, workshops en congressen. Ook is in 2025 bijgedragen aan een 'bidbook' om in 2027 het internationale Fish Passage Conference in de provincie Fryslân te mogen organiseren.

Boschplaatvisie 2050

Het Boschplaatprogramma op Terschelling is een samenwerking van de Gemeente Terschelling, Provincie Fryslân, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en de Waddenacademie. Samen zetten zij zich in voor het behoud en de versterking van de natuur op de [Boschplaat door de dynamiek de ruimte te geven](#).

LIDMAATSCHAP Programmteam

Vanuit de Waddenacademie was Piet Hoekstra ook in 2025 lid van het programmteam en fungeerde hij daarmee als 'linking pin' tussen wetenschap en praktijk.

VIDEOMASTERCLASS Boschplaat

In een [videomasterclass](#), opgenomen in 2025, geeft Piet Hoekstra uitleg over de geplande werkzaamheden op de Boschplaat, waarom deze noodzakelijk zijn, wat er gebeurt als we niets doen en welke risico's dat met zich meebrengt.

Natura 2000-beheerplannen Waddenzee en Noordzeekustzone

Rijkswaterstaat is in 2024 begonnen met het opstellen van nieuwe beheerplannen voor de Waddenzee en de Noordzeekustzone (<https://www.rijkswaterstaat.nl/nieuws/archief/2024/09/nieuwe-natura-2000-beheerplannen-voor-de-waddenzee-en-de-noordzeekustzone>), en de Waddenacademie is gevraagd voor een review. Deze review bestaat uit vier samenhangende onderdelen, namelijk reviews van de doeluitwerkingen van de Noordzeekustzone en de Waddenzee in 2025 en die van de maatregelpakketten van de Noordzeekustzone en de Waddenzee in 2026. De reviews worden uitgevoerd door de Waddenacademie die hiervoor drie externe experts heeft betrokken (die geen rol hadden bij de totstandkoming van de te reviewen rapporten).

REVIEW 'Natura 2000-doeluitwerking Noordzee kustzone' (gepubliceerd)

Katja Philippart, Kees Bastmeijer & Piet Hoekstra (Waddenacademie), Justus van Beusekom (Helmholtz-Zentrum Hereon), Floor Fleurke (Tilburg University) & Koen Sabbe (Universiteit Gent), 2025. Expert review. Natura 2000-doeluitwerking Noordzee kustzone. Rapport 2025-06, Waddenacademie, Leeuwarden, 46 pp.

Deze review van de Natura2000-doeluitwerking van de Noordzeekustzone is geschreven door de Waddenacademie en drie externe experts op verzoek van Rijkswaterstaat. De review is op twee niveaus uitgevoerd: op hoofdlijnen (zijn de algemene conclusies op robuust, navolgbaar, juridisch houdbaar en toekomstbestendig) en op detail niveau (voor een aantal specifieke habitattypen en soorten, waar vanwege de status verwacht mag worden dat maatregelen zullen worden voorgesteld). Dit onderdeel van de review is [gepubliceerd door RWS](#) en staat ook op [onze website](#).

REVIEW 'Natura 2000-doeluitwerking Waddenzee' (gepubliceerd)

Katja Philippart, Kees Bastmeijer & Piet Hoekstra (Waddenacademie), Justus van Beusekom (Helmholtz-Zentrum Hereon), Floor Fleurke (Tilburg University) & Koen Sabbe (Universiteit Gent), 2025. Expert review. Natura 2000-doeluitwerking Waddenzee. Rapport 2025-05, Waddenacademie, Leeuwarden, 71 pp.

Deze review van de Natura2000-doeluitwerking van de Waddenzee is geschreven door de Waddenacademie en drie externe experts op verzoek van Rijkswaterstaat. De review is op twee niveaus uitgevoerd: op hoofdlijnen (zijn de algemene conclusies op robuust, navolgbaar, juridisch houdbaar en toekomstbestendig) *en op detail niveau* (voor een aantal specifieke habitattypen en soorten, waar vanwege de status verwacht mag worden dat maatregelen zullen worden voorgesteld). Dit onderdeel van de review uitgevoerd is [gepubliceerd door RWS](#) en staat ook op [onze website](#).

2.2 Integraliteit

Campus Fryslân

“Campus Fryslân” is (behalve een faculteit van de Rijksuniversiteit Groningen gevestigd in Leeuwarden) ook de naam van een regelmatig overleg tussen alle belangrijke kennis- en onderwijsinstellingen in Leeuwarden/ Friesland, en daarmee veel breder van opzet dan de faculteit alleen. Aan tafel zitten de Gemeente Leeuwarden, Provincie Fryslân, Hogeschool NHL Stenden, Popacademie, Wetsus, Fryske Akademy, Tresoar, RUG, Dairy Campus (WUR), Universiteit Twente, Van Hall Larenstein en de Waddenacademie. In dit overleg worden regionale en nationale ontwikkelingen besproken die van belang zijn voor onderwijs- en kennisinstellingen in Noord-Nederland in het algemeen en Friesland in het bijzonder. Het gaat dan om zaken als de economische ontwikkeling van de regio, de kansen en bedreigingen voor de arbeidsmarkt, de in- en uitstroom van studenten in MBO, HBO en WO en de speerpunten in kennisontwikkeling.

LIDMAATSCHAP Overlegorgaan

Ook in 2025 heeft Piet Hoekstra als lid namens de Waddenacademie aan dit brede overleg deelgenomen. Hij heeft bovendien in 2025 een presentatie gegeven over de missie en taken van de Waddenacademie en haar rol als kennisregisseur in het Waddengebied in opdracht van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW), inclusief de bestuurlijke inbedding van de Waddenacademie en inhoudelijke speerpunten.

Trilateraal onderzoeksprogramma

In mei 2024 hebben Nederland en Duitsland [vijf onderzoeksprojecten over de Waddenzee gehonoreerd](#). De projecten bekijken de complexe verbanden tussen sediment, ecologie, menselijk medegebruik, veiligheid tegen overstromingen en effectieve bescherming en beheer in de Waddenzee. In het onderzoeksprogramma zijn ongeveer 100 onderzoekers uit Nederland en Duitsland betrokken. Het onderzoek zal worden uitgevoerd in samenwerking met Deense collega's, maatschappelijke partijen en stakeholders. Het onderzoeksprogramma is gebaseerd op de trilaterale onderzoeksagenda uit 2018, verder vormgegeven door een trilaterale programmacommissie en gefinancierd (16 miljoen Euro) door de Ministeries van LVVN, KGG en IenW, de EU (via het Ministerie van LVVN), het Waddenfonds, NWO (vanuit de Nationale Wetenschapsagenda), en de Duitse organisaties BMUV en BMBF. De Waddenacademie was medeauteur van de onderzoekagenda uit 2018 en is lid van de programmacommissie sinds 2020.

LIDMAATSCHAP 'Trilateral Program Committee on Wadden Sea Research'

De Waddenacademie is vanaf 2020 lid van het Trilaterale Programmacomit  – Waddenzeeonderzoek (TPC-WSR), opgericht door de Common Wadden Sea Board. Deze commissie heeft tot doel heeft de banden van de trilaterale samenwerking met de wetenschappelijke gemeenschap te versterken, onder meer door het opzetten van een gezamenlijk onderzoeksprogramma. Deze laatste taak is inmiddels volbracht, er is in 2024 een Duits-Nederlands onderzoeksprogramma gestart met een totale waarde van 16 miljoen, gevolgd door een ['kick off' symposium](#) januari 2025, mede georganiseerd door de Waddenacademie. Katja Philippart is de contactpersoon vanaf 2021.

LIDMAATSCHAP 'Supervisory Board of the Wadden Sea Research Program'

In 2025 is de Waddenacademie, met Katja Philippart als contactpersoon, op uitnodiging van Nederlandse NWO en het Duitse BMBF (de grootste financiers van het onderzoek) lid geworden van de wetenschappelijke adviesraad van het trilaterale onderzoeksprogramma. Deze adviesraad heeft tot taak de kwaliteit en integraliteit van de verschillende onderzoeksprojecten te bewaken.

2.3 Terugkoppeling

Basismonitoring Wadden

De [Basismonitoring](#) van het Waddengebied dient als integrale, systeemgerichte gebiedsmonitor die alle informatie samenbrengt. Het voorzien in de kennisbehoefte komt voort uit de hoofddoelstelling voor de Waddenzee: duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en behoud van het unieke open landschap.

LIDMAATSCHAP Stuurgroep

De opdrachtgevers van de Basismonitoring Wadden bestaan uit vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat, het ministerie van LVVN, het Waddenfonds, Coalitie Wadden Natuurlijk, de Waddenacademie, de Waddenprovincies, en de Beheerautoriteit Wadden, met Rijkswaterstaat Noord- Nederland als trekker. In 2025 was Katja Philippart namens de Waddenacademie lid van de Stuurgroep.

LIDMAATSCHAP Kernteam

Het Kernteam Basismonitoring is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Basismonitoring en bestaat uit vertegenwoordigers van dezelfde organisaties als die uit de Stuurgroep. In 2025 was Thea Smit namens de Waddenacademie lid van de Kerngroep.

Trilaterale Waddenzee & Noordzee

ZOMERSCHOOL 'Wadden Sea World Heritage'

Van 18 tot 29 augustus 2025 kwamen 16 Bachelor-, Master- en PhD-studenten samen in Denemarken (Ribe) en Duitsland (Sylt en Wilhelmshaven) voor de tiendaagse trilaterale Summer School Wadden Sea World Heritage. Deze zomerschool richt zich op het Werelderfgoed Waddenzee en de ingewikkelde aspecten van ecologie, natuurbehoud, duurzame ontwikkeling en beheer. In 2025 was het thema 'Wadden Sea Under Pressure – Solving Wicked Problems in Times of Climate Change'. Deze jaarlijkse zomerschool wordt sinds 2024 georganiseerd, en is een gezamenlijk initiatief van het 'Common Wadden Sea Secretariat', de Waddenacademie, Alfred Wegener Institute, en FH Westküste University of Applied

Sciences. Vanuit de Waddenacademie waren met name Pieter van Beukering en Katja Philippart bij de organisatie en uitvoering betrokken. Zie [een impressie](#), gemaakt door de studenten.

ZOMERSCHOOL 'Waddenlab'

Van 12 tot 18 juli 2025 vond het Waddenlab plaats, een samenwerkingsproject tussen zeven universiteiten en hogescholen, waarin studenten en docenten het Wad verkennen. In 2025 droeg de Waddenacademie bij door het geven van colleges door Piet Hoekstra en Katja Philippart tijdens de voorbereidingen in februari. Gedurende de Waddenlab-week gingen 27 deelnemers met een zeilschip op pad om kennis te maken met het Waddengebied en de uitdagingen rondom sediment en vogels, natuur en mensen, microplastics en klimaatverandering. Zie [een impressie](#), gemaakt door de studenten.

ZOMERSCHOOL 'Sustainable Landscapes'

Van 25 tot 29 augustus 2025 vond de zomerschool 'Sustainable Landscapes - The Wadden Experience' plaats, georganiseerd door de Rijksuniversiteit Groningen in samenwerking met de Waddenacademie. Een groep van 20 (internationale) studenten ging op een vijfdaagse zeiltocht aan boord van de Willem Jacob. Tijdens deze tocht kregen de studenten lezingen van experts (waaronder Kees Bastmeijer van de Waddenacademie) die diverse wetenschappelijke perspectieven presenteerden.

LIDMAATSCHAP 'Partnership Hub'

De Partnership Hub heeft als doel het volledige potentieel van de UNESCO Werelderfgoedstatus van de Waddenzee te benutten om nieuwe kansen te creëren en de bestaande samenwerking te versterken voor partners die samenwerken ter ondersteuning van de Uitzonderlijke Universele Waarde (OUV). In de Hub worden projecten en activiteiten geïnitieerd, ondersteund of verder ontwikkeld en wordt de samenwerking tussen de netwerken van strategische partners gefaciliteerd. In 2025 was Pieter van Beukering namens de Waddenacademie lid van de Partnership Hub.

LIDMAATSCHAP 'International Small Islands Studies Association'

De International Small Islands Studies Association (ISISA) is een vrijwillige, non-profit en onafhankelijke organisatie. De doelstellingen zijn het bestuderen van eilanden vanuit hun eigen perspectief en het stimuleren van een vrije wetenschappelijke discussie over onderwerpen die verband houden met kleine eilanden, zoals eilandkarakter, kleinschaligheid, insulariteit, afhankelijkheid, beheer van natuurlijke hulpbronnen en milieu, en de aard van het eilandleven. In 2025 was Pieter van Beukering namens de Waddenacademie lid van ISISA.

Regierol 3. Kennisdeling

3.1 Met BOW, OBW en BAW

LIDMAATSCHAP ‘Omgevingsberaad Waddengebied’

Het Omgevingsberaad Waddengebied (OBW), een structureel platform voor discussies over het Waddengebied en het uitwisselen van informatie. Rijk en regionale overheden gebruiken het Omgevingsberaad actief voor het bespreken en toetsen van beleidsvoorstellen die van invloed zijn op het bereiken van de gezamenlijke doelen voor het Waddengebied, en als voorbereiding van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW). De Waddenacademie biedt de door haar ontwikkelde kennisagenda's aan het BOW aan, en houdt het OBW en de Beheerautoriteit Waddenzee (BAW) op de hoogte van relevante nieuwe ontwikkelingen in kennis en van haar activiteiten, o.a. door deelname (als lid) aan de OBW-vergaderingen en themabijeenkomsten. In 2025 was Katja Philippart namens de Waddenacademie lid van het OBW.

LIDMAATSCHAP ‘Vooroverleg Omgevingsberaad Waddengebied’

Tijdens het Vooroverleg van het Omgevingsberaad Waddengebied (VOO) worden de agenda en de stukken voorafgaand aan een vergadering van het OBW besproken. In 2025 was Sjerpy Moeyersoons namens de Waddenacademie lid van het VOO.

3.2 Brede kennisdeling

Naast in dit jaarverslag eerder genoemde symposia, workshops en publicaties zijn in 2025 ook onderstaande activiteiten uitgevoerd ten behoeve van de brede kennisdeling.

WADWETEN

Onder de noemer WadWeten publiceren de Waddenacademie en de Leeuwarder Courant met ingang van januari 2021 maandelijks een artikel op de website van de krant over recent onderzoek op en rond de Wadden. In 2025 zijn er 12 artikelen door de wetenschapsjournalisten Wouter Hoving en Rob van der Wal gepubliceerd:

09-01-2025 – De verdwenen dunbekwulp: een voorbeeld van onze vergeetachtigheid

06-02-2025 – Het onbekende leven van de haring, sprout en ansjovis in de Waddenzee komt beter in beeld

06-03-2025 – Kwelders beperken klimaatverandering

15-04-2025 – Onderwatermicrofoons brengen de Waddenzee in kaart

08-05-2025 – Als ze in Zuid-Holland anders gaan baggeren, heeft dat gevolgen voor de Waddenzee

05-06-2025 – Impact toerisme op de Wadden voor het eerst in kaart

03-07-2025 – Komt de zandkokerworm terug?

07-08-2025 – Scheepswrak in de Waddenzee onthult dagelijks leven op 16^e-eeuws graanschip

04-09-2025 – De ringwalburg op Texel is ouder dan gedacht

02-10-2025 – Honderd jaar Wadbodem in kaart gebracht

06-11-2025 – Klimaatverandering maakt kanoeten kleiner

04-12-2025 – Zandsuppleties werken, maar het strand wordt niet breder

Zie onze website voor een overzicht van alle WadWetens.

NIEUWSBRIEVEN

Sinds november 2020 versturen we aan het begin van de maand een nieuwsbrief waarin een aantal items van de voorafgaande maand uitgelicht worden. In 2025 zijn 10 nieuwsbrieven verstuurd. De nieuwsbrief heeft bijna 2119 abonnees eind 2025. 38-52 procent van de ontvangers opent de nieuwsbrief, 6-18 procent klikt om één van de items. Dat is iets hoger dan in 2024. Zie onze website voor een [overzicht van alle nieuwsbrieven](#).

WEBSITE

In 2025 hebben we 37 nieuwsberichten geplaatst op onze website, 5 publicaties in de publicatielijst, 33 aankondigingen voor de Wadden kalender en 12 wadden gerelateerde proefschriften. In 2025 bezochten 52.527 bezoekers 86.758 pagina's. Dat is een toename van het aantal bezoekers ten opzichte van 2024 en een lichte afname van het aantal pagina's. Het aantal pagina's per bezoek is gelijk gebleven. Opvallend is dat het aantal mobiele bezoekers na een jarenlange toename nu afneemt. De helft van de bezoekers (50%) komt via zoekmachines op de website terecht (meestal google). 44% zijn directe bezoeken, 3% komt via sociale netwerken op de website terecht, 1% via andere websites.

SOCIAL MEDIA

De Waddenacademie was in 2025 aanwezig op X, LinkedIn, Facebook, Instagram en Bluesky om op meerdere platformen actief te zijn. Ook voor de interactie met het publiek en online zichtbaarheid. In 2024 zijn we met Instagram gestart. Hier plaatsen we tot nu toe alleen de WadWetens en wanneer we getagd worden door CWSS. In maart 2025 besloten we te stoppen met X, in navolging van vele onderwijs- en wetenschappelijk instellingen. Als alternatief voor X zijn we verdergegaan op Bluesky. Op Bluesky en LinkedIn worden alle nieuwsberichten, WadWeten, aankondigingen symposia en publicaties geplaatst. De groep volgers van Bluesky en LinkedIn betreft veelal waddenprofessionals. Op Facebook worden berichten voor een wat breder publiek, bijvoorbeeld de aankondigingen voor publiekslezingen, maar ook WadWeten, evenementen en soms informatie van andere organisaties geplaatst. Van de social media zet de groei van LinkedIn door, Facebook stagneert, Instagram en Bluesky groeien heel langzaam.

MEDIA

In 2025 is de Waddenacademie 50 keer in artikelen in kranten, radio/tv en online media verschenen.

Regierol 4. Kennisevaluatie

4.1 Periodieke evaluatie kennisagenda's

Eind 2025 heeft de Waddenacademie haar eerste twee kennisagenda's aangeboden aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied. Eventuele aanpassingen op hoofdlijnen en herziening van deze kennisagenda's was in 2025 dus nog niet aan de orde.

4.2 Opvolging evaluatie Waddenacademie

Oprichting JONGERENBERAAD

In 2024 heeft de Waddenacademie al deels invulling gegeven aan de aanbevelingen van de externe evaluatiecommissie uit 2023 (zie jaarverslagen 2023 en 2024). In 2025 is de aanbeveling '*Verken met mbo's, hbo's en jongerenorganisaties de mogelijkheden om de kring van betrokken jongeren uit te breiden*' opgepakt, in de vorm van een oprichting van een Jongerenberaad Waddengebied.

Het Jongerenberaad is een initiatief van Het Omgevingsberaad Waddengebied in samenwerking met het Waddenfonds en de Waddenacademie, en met ondersteuning van het Innovatiepact Fryslân. Namens de Waddenacademie heeft Thea Smit bijgedragen in de verspreiding van de vacatures voor jongeren en nam deel aan de sollicitatiecommissie. Op 23 juni 2025 [presenteerden de 14 jongeren](#) zich op de Toogdag voor de Wadden.

De Waddenacademie heeft twee masterclasses verzorgd voor het Jongerenberaad in september 2025 (Kees Bastmeijer, Piet Hoekstra en Katja Philippart) en november 2025 (Heleen van Londen en Pieter van Beukering). De Waddenacademie is ook lid van het Programmacommissie van het Jongerenberaad en overlegt met enige regelmaat met 'huisgenoten' van het Huis voor de Wadden (Omgevingsberaad Waddengebied, Waddenfonds, Beheerautoriteit Waddenzee, en Waddenzee Werelderfgoed) over de betrokkenheid van jongeren bij het Waddengebied.

ORGANISATIE

Verslag Raad van Toezicht

Vastgesteld door de Raad van Toezicht op 20 april 2026

Taken, rollen en verantwoordelijkheden

De Raad van Toezicht (RvT) is werkgever en belast met het toezicht op het door het bestuur gevoerde beleid en de algemene gang van zaken binnen de instelling. De Raad van Toezicht ziet erop toe dat het bestuur de onderscheiden taken van de Waddenacademie effectief en (financieel) doelmatig uitvoert. De Raad van Toezicht fungeert tevens als klankbord voor het bestuur. Bij de invulling van zijn taak richt de Raad van Toezicht zich op de doelen van de stichting. De leden van de Raad van Toezicht verbinden zich met de doelstelling van de stichting.

Samenstelling

De leden van de Raad van Toezicht beschikken over uiteenlopende achtergronden en kennisgebieden. De Raad van Toezicht bestaat uit minimaal vijf leden die worden benoemd voor een periode van vijf jaar. Voor de benoemingen geldt dat de procedures gevolgd worden zoals deze zijn vastgelegd in de statuten en het reglement van de Raad van Toezicht.

In 2025 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende leden:

- drs. E.H.T.M. (Ed) Nijpels, voorzitter
- drs. H.M. (Hermineke) van Bockxmeer, vicevoorzitter
- J.T.B. (Jaap) Bos
- prof. dr. J.J. (Jos) Engelen
- prof. dr. P. (Pavel) Kabat
- drs.ing. H.J. (Hendrikus) Venema
- prof.dr. C. (Cisca) Wijmenga

Vergaderingen

In 2025 heeft de Raad van Toezicht vergaderd op 27 maart en 11 september. Tijdens de eerste vergadering is onder meer het inhoudelijk jaarverslag en de jaarrekening van 2024 vastgesteld, en tijdens de tweede vergadering is het werkprogramma (inclusief een begroting) voor 2026 geaccordeerd. De werkzaamheden van de Raad van Toezicht hebben zich in 2025 verder gericht op de rol van de Waddenacademie als kennisregisseur, personele zaken en continuïteit van de Waddenacademie. Naast de reguliere vergaderingen (2x per jaar) is er intensief overleg geweest tussen leden van de RvT en het bestuur over ontwikkelingen rond de toekomst van de Waddenacademie. Ook heeft de RvT in 2025 een zelfevaluatie uitgevoerd. In 2025 zijn er drie commissies binnen de RvT opgericht, met elk een specifieke betrokkenheid bij de Waddenacademie, en is een lid benoemd als contact voor de vertrouwenspersoon.

Personeelsveranderingen

In de loop van 2025 is afscheid genomen van Cisca Wijmenga (per 1 augustus) en Pavel Kabat (per 1 sept 2025) als leden van de Raad van Toezicht, van Piet Hoekstra als lid van het bestuur (per 1 januari 2026) en van Klaas Deen als secretaris (per 1 oktober 2025) van het bureau. De aanstellingen van de overige bestuursleden zijn verlengd.

Continuïteit Waddenacademie

Nadat het Bestuurlijk Overleg Wadden eind mei heeft toegezegd zorg te dragen voor financiering van een overbruggingsjaar (2027), heeft het BOW in juni 2025 een verdeelsleutel bepaald voor de financiering van een hierop volgende periode (2028-2031) en de bijdrage van het Rijk (25%) hierbij toegezegd. Eind 2025 heeft het Algemeen Bestuur van het Waddenfonds toegezegd haar deel (50%) te financieren, over de overige 25% wordt door de Provincies in het voorjaar van 2026 besloten.

Personen & termijnen

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken binnen de Stichting Waddenacademie. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn uitgewerkt in artikel 14 van de Statuten van de Stichting Waddenacademie en de Regeling Standaardmandaat Stichting Waddenacademie. De termijnen van Drs. Nijpels en Dhr. Bos zijn met een jaar verlengd. Medio 2025 is afscheid genomen van Prof. Wijmenga en Prof. Kabat (Tabel 3).

Tabel 3. Overzicht van aanstellingstermijnen, taken en commissies van de leden van de Raad van Toezicht van de Stichting Waddenacademie in 2025.

Naam	Termijn I	Termijn II	Verlenging	Taak	Commissie
Drs. Ed Nijpels	01/07/2014 30/06/2019	01/07/2019 30/06/2025	01/07/2025 30/06/2026	Voorzitter	Governance
Drs. Hermineke van Bockxmeer	01/03/2017 28/02/2022	01/03/2022 28/02/2027		Vicevoorzitter	Governance
Jaap Bos	01/07/2014 30/06/2019	01/07/2019 30/06/2025	01/07/2025 30/06/2026	Lid	Audit
Prof. dr. Jos Engelen	01/11/2016 31/10/2021	01/11/2021 31/10/2026		Lid	Onderzoek
Drs. Ing. Hendrikus Venema	01/01/2023 31/12/2027			Lid	Governance Audit
Prof. dr. Cisca Wijmenga	01/08/2020 31/07/2025			Lid	Onderzoek
Prof. dr. Pavel Kabat	01/09/2015 30/08/2020	01/09/2020 31/08/2025		Lid	-

WETENSCHAPPELIJKE ADVIESRAAD

De Waddenacademie heeft een Wetenschappelijke Adviesraad (WAR). De WAR heeft tot taak om de Waddenacademie gevraagd en ongevraagd van advies te dienen over de wetenschappelijke koers van het instituut. Bovendien vormen zij de jury van de tweejaarlijkse Waddenacademieprijs voor het beste Wadden-gerelateerde proefschrift. Met ingang van 2020 bestaat de WAR uit zes wetenschappers, afkomstig vanuit de vijf wetenschappelijke disciplines die binnen de Waddenacademie zijn vertegenwoordigd en evenwichtig verdeeld over de wetenschappelijke instituten die zich met het Waddengebied bezig houden. De termijnen van de WAR-leden met twee jaar verlengd (Tabel 4).

Tabel 4. Overzicht van aanstellingstermijnen, taken en kennisinstellingen van de leden van de Wetenschappelijke Raad van de Stichting Waddenacademie in 2025.

Naam	Termijn I	Verlenging	Taak	Kennisinstellingen
Prof. dr. Suzanne Hulscher	01/06/2020 31/05/2025	01/06/2025 31/05/2027	Voorzitter	Universiteit Twente
Dr. Frans Sijtsma	01/06/2020 31/05/2025	01/06/2025 31/05/2027	Lid	Rijksuniversiteit Groningen
Prof. dr. Karline Soetaert	01/06/2020 31/05/2025	01/06/2025 31/05/2027	Lid	Koninklijk NIOZ Universiteit Utrecht
Prof. dr. ir. Theo Spek	01/06/2020 31/05/2025	01/06/2025 31/05/2027	Lid	Rijksuniversiteit Groningen
Prof. mr. Marleen van Rijswijk	01/06/2020 31/05/2025	01/06/2025 31/05/2027	Lid	Universiteit Utrecht
Prof. dr. Tjisse van der Heide	15/12/2023 14/12/2028		Lid	Koninklijk NIOZ Universiteit Groningen

BESTUUR

De onafhankelijke Stichting Waddenacademie is in 2014 opgericht en is in 2021 aangewezen als Kennisregisseur voor het Waddengebied, en legt voor die taak verantwoordelijkheid af aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied. In 2025 was de basisfinanciering van de Stichting afkomstig van het Waddenfonds, in opdracht van het BOW. Elk bestuurslid is verbonden met een Nederlandse kennisinstelling en binnen de Waddenacademie verantwoordelijk voor een inhoudelijke (disciplinaire) portefeuilles. Vanwege de huidige transitie van de Waddenacademie is de termijn van Prof. dr. Philippart medio 2025 voor de tweede keer met een jaar verlengd. Eind 2025 is afscheid genomen van Prof. Hoekstra, voor opvolging is begin 2026 een open sollicitatieprocedure gestart (Tabel 5).

Tabel 5. Overzicht van aanstellingstermijnen, aanstellingsomvang (fte), taken en portefeuilles van de leden van het bestuur van de Stichting Waddenacademie in 2025.

Naam	Termijn I	Termijn II	Verlenging	FTE	Taak	Portefeuille
Prof. dr. ir. Katja Philippart	01/07/2014 30/06/2019	01/07/2019 30/06/2024	01/07/2024 30/06/2026	0,6	Directeur	Ecologie
Prof. dr. Piet Hoekstra	01/03/2019 28/02/2024	01/03/2024 31/12/2025		0,4	Adjunct Directeur	Geowetenschap & Klimaat
Prof. dr. Kees Bastmeijer	01/01/2020 31/12/2024	01/01/2025 31/12/2025	01/01/2026 31/12/2026	0,3	Lid	Natuur & Recht
Prof. dr. Pieter van Beukering	01/01/2021 31/12/2025	01/01/2026 31/12/2026		0,2	Lid	Economie
Dr. Heleen van Londen	01/01/2023 31/12/2026			0,3	Lid	Ruimtelijke ordening, Cultuurhistorie & Landschap

BUREAU

De Raad van Toezicht, de Wetenschappelijke Adviesraad en het Bestuur van de Stichting Waddenacademie worden ondersteund door een bureau, dat is gehuisvest in het Huis voor de Wadden te Leeuwarden. Het bureau is in 2025 tijdelijk uitgebreid voor uitvoering van interne ondersteuning en voor extern gefinancierde projecten, hebben er verschuivingen in taken van de andere werknemers van het bureau plaatsgevonden en is er per 1 oktober 2025 afscheid genomen van Klaas Deen (Tabel 6). In 2025 is een externe vertrouwenspersoon aangesteld.

Tabel 6. Overzicht van aanstellingstermijnen, aanstellingsomvang (fte), taken en aanstellingsvorm van de medewerkers van het bureau van de Stichting Waddenacademie in 2025.

Naam	Dienstverband Stichting	FTE	Taak
Drs. Klaas Deen	01/07/2014 - 30/09/2025	1,0	Secretaris
Sjerpy Moeyersoons	Vanaf 01/07/2014	0,8	Office manager
Thea Smit	Vanaf 01/07/2014	0,7	Webredacteur
Drs. Willem van Liemt	01/01/2025 - 15/02/2025	1,0	Projectondersteuning
Drs. Charlotte Raven	01/02/2025 - 15/10/2025	0,6	Projectondersteuning

Wetenschappelijk netwerk

De Waddenacademie was in 2025 betrokken bij de volgende commissies, overlegorganen, wetenschappelijke begeleidingsgroepen en gebruikersgroepen.

Wadden

- Lid Omgevingsberaad Waddengebied (OBW), Katja Philippart
- Lid Vooroverleg omgevingsberaad (VOO), Sjerpy Moeyersoons
- Lid Opdrachtgeverscollectief Basismonitoring Wadden, Katja Philippart
- Lid Kernteam Basismonitoring Wadden, Thea Smit
- Lid Werkgroep UNESCO, Kees Bastmeijer & Katja Philippart

Onderwijs

- Lid organisatiecommissie trilaterale zomerschool, Pieter van Beukering & Katja Philippart
- Partner Campus Fryslân, Piet Hoekstra

Onderzoek

- Partner SALTA Kenniscluster verzilting, Piet Hoekstra
- Lid Programmteam uitwerking Boschplaatvisie (PAGW), Piet Hoekstra
- Lid Adviesraad trilateraal onderzoeksprogramma (NWO/BMBF), Katja Philippart
- Lid Gebruikerscommissie WadSED project (Universiteit Utrecht), Piet Hoekstra
- Lid Gebruikerscommissie LTER LIFE project, Piet Hoekstra
- Wetenschappelijk adviseur Vismigratierivier (Provincie Fryslân), Katja Philippart
- Lid Gebruikerscommissie Living Dikes project (Universiteit Twente), Piet Hoekstra
- Lid Gebruikerscommissie TRAILS project (WUR), Piet Hoekstra
- Lid Gebruikerscommissie SOURCE project (Universiteit Twente), Piet Hoekstra
- Lid Begeleidingscommissie Waddenmozaïek project (NIOZ), Piet Hoekstra

Jaarrekening 2025

van

Stichting Waddenacademie

Statutaire en feitelijke vestigingsplaats:

Adres:

Leeuwarden

Ruiterskwartier 121A

8911 BS LEEUWARDEN

Inhoudsopgave

Balans per 31 december 2025

Staat van baten en lasten over 2025

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening

Toelichting op de balans

Toelichting op de staat van baten en lasten

Verantwoording Wet normering topinkomens (WNT)

Ondertekening van de jaarrekening

Overige gegevens

Balans per 31 december 2025

(na bestemming van het resultaat)

	<u>31-12-2025</u>	<u>31-12-2024</u>
A c t i v a		
(in euro's)		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	<u>6.910</u>	<u>8.730</u>
	6.910	8.730
Vlottende activa		
Vorderingen	129.024	39.029
Liquide middelen	<u>1.347.486</u>	<u>219.502</u>
	<u>1.476.510</u>	<u>258.531</u>
Totaal activa	<u><u>1.483.420</u></u>	<u><u>267.261</u></u>

	<u>31-12-2025</u>	<u>31-12-2024</u>
P a s s i v a		
(in euro's)		
Eigen vermogen		
Stichtingskapitaal	0	0
Bestemmingsfonds	<u>85.348</u>	<u>110.000</u>
	85.348	110.000
Kortlopende schulden	1.398.072	157.261
Totaal passiva	<u>1.483.420</u>	<u>267.261</u>

Staat van baten en lasten over 2025

(in euro's)	2025	Begroting 2025	2024
Baten	1.344.554	1.100.000	1.172.616
Lasten			
Kosten activiteiten	255.838	175.000	227.222
Personeelslasten	957.971	775.000	803.685
Afschrijvingen	5.739	0	5.665
Overige lasten	155.997	150.000	138.321
Som der lasten	1.375.545	1.100.000	1.174.893
Resultaat voor financiële baten en lasten	(30.991)	0	(2.277)
Financiële baten en lasten	6.339	0	2.277
Resultaat na financiële baten en lasten	(24.652)	0	0
Bestemming resultaat			
Toevoeging bestemmingsfonds	0	0	0
Onttrekking bestemmingsfonds	(24.652)	0	0
	(24.652)	0	0

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening

Algemeen

De stichting heeft de jaarrekening opgesteld volgens de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor Kleine organisaties zonder winststreven (RJK afdeling C1). De jaarrekening is opgemaakt op _____2026.

Oprichting

De stichting zonder winstoogmerk is op 13 mei 2014 opgericht en statutair gevestigd te Leeuwarden. Inschrijving bij de Kamer van Koophandel onder nummer 60670401.

Doelstelling van de stichting

De belangrijkste doelstelling van de stichting is het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het waddengebied en voorts al hetgeen hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. De Stichting beoogt niet het maken van winst.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs), minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de staat van baten en lasten verwerkt.

De materiële vaste activa worden als volgt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde:

- De overige materiële vaste activa over drie jaar.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenen

De personeelsleden hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij het ABP. De aan het ABP te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten

Algemeen

Onder de baten wordt verstaan de baten als tegenprestatie voor de levering van diensten, subsidiebaten, sponsorbijdragen, giften en baten uit fondsverwerving en overige baten. De baten worden bepaald met inachtneming van de hier vermelde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Subsidies

Exploitatiesubsidies en/of bijdragen worden ten gunste van de staat van baten en lasten van het jaar gebracht waarin de lasten zijn gemaakt of baten zijn gederfd dan wel exploitatietekort zich heeft voorgedaan waarvoor de subsidie is ontvangen.

Lasten

Algemeen

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

(in euro's)	<u>Inventaris</u>
Stand beginbalans	
Aanschafwaarde	59.327
Cumulatieve afschrijvingen	<u>(50.597)</u>
Boekwaarde beginbalans	<u><u>8.730</u></u>
Mutaties in het boekjaar	
Desinvesteringen	0
Afschrijvingen desinvesteringen	0
Investerings	3.919
Afschrijvingen	<u>(5.739)</u>
	<u><u>(1.820)</u></u>
Stand eindbalans	
Aanschafwaarde	63.246
Cumulatieve afschrijvingen	<u>(56.336)</u>
Boekwaarde eindbalans	<u><u>6.910</u></u>

Het afschrijvingspercentage bedraagt 33,33%.

Vorderingen

(in euro's)	2025	2024
Overige vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	52.326	0
Nog te ontvangen bijdragen	7.872	12.820
Vooruitbetaalde verzekeringen	3.685	15.465
Overlopende activa	<u>65.141</u>	<u>10.744</u>
Totaal	<u><u>129.024</u></u>	<u><u>39.029</u></u>

Liquide middelen

(in euro's)	2025	2024
Bedrijfsspaarrekening nr. 992	1.210.001	150.000
Rekening-courant Rabobank nr. 034	137.363	69.409
Rekening-courant Rabobank nr. 213	92	55
Pay Pal	0	8
Kas	30	30
Totaal	1.347.486	219.502

Het kredietmaximum bij de Rabobank bedraagt nihil. De geldmiddelen staan vrij ter beschikking.

Stichtingskapitaal

Bij de oprichting van de stichting is nihil kapitaal gestort.

(in euro's)	2025	2024
Stand per 31 december	0	0

Bestemmingsfonds

Voor het gedeelte van het eigen vermogen waaraan derden een bestedingsbeperking hebben gegeven wordt een bestemmingsfonds gevormd. Dit betreft het volgende bestemmingsfonds:

(in euro's)	2025	2024
Bestemmingsfonds Waddenfonds	85.348	110.000
Het verloop van het bestemmingsfonds voor het Waddenfonds is als volgt:		
Stand per 1 januari	110.000	110.000
Toevoeging uit resultaatsbestemming	0	0
Ottrekking	24.652	0
Stand per 31 december	85.348	110.000

Indien de vaststelling van de subsidie van het Waddenfonds door het dagelijks bestuur van het Waddenfonds over enig boekjaar hoger bedraagt dan de gerealiseerde lasten over het betreffende boekjaar en de bepalingen van het bestemmingsfonds Waddenfonds dit toestaan, worden nog te besteden subsidies van het Waddenfonds over het boekjaar toegevoegd aan het bestemmingsfonds Waddenfonds.

De aanwending van het bestemmingsfonds Waddenfonds geschiedt overeenkomstig de statutaire doelstelling van de Stichting Waddenacademie en overeenkomstig de doeleinden waarvoor de subsidie van het Waddenfonds is verleend en binnen de grenzen van hoofdstuk 4 van het Waddenfonds: het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied.

Toevoeging aan het bestemmingsfonds vindt plaats nadat het dagelijks bestuur van het Waddenfonds de subsidie over het boekjaar heeft vastgesteld. Bij het beëindigen van de subsidierelatie tussen het Waddenfonds en de Stichting Waddenacademie en bij ontbinding van de Stichting Waddenacademie moet het bestemmingsfonds worden terugbetaald, tenzij het dagelijks bestuur van het Waddenfonds anders beslist.

De omvang van het bestemmingsfonds bedraagt 10% van de Waddenfondssubsidie 2025. Het bestemmingsfonds is gemaximaliseerd op € 110.000.

Kortlopende schulden

(in euro's)	2025	2024
Crediteuren	828	41.073
Belastingen en premies sociale verzekeringen	24.088	35.470
Overige schulden en overlopende passiva	1.373.156	80.718
Totaal	1.398.072	157.261

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonheffing	24.088	35.470
Totaal	24.088	35.470

Overige schulden en overlopende passiva

Terug te betalen subsidie Waddenfonds	0	7.139
Reservering vakantiegeld en eindejaarsuitkering	11.927	22.687
Vooruit ontvangen bedragen	1.249.054	0
Vooruit gefactureerde bedragen	8.032	0
Overige schulden en overlopende passiva	104.143	50.892
Totaal	1.373.156	80.718

Voor de kortlopende schulden zijn geen toezeggingen gedaan tot het stellen van zekerheden.

De subsidiebeschikking van het Waddenfonds over het boekjaar 2025 bedraagt € 1.100.000. De realisatie over het boekjaar 2025 bedraagt € 1.124.652. Er is sprake van een overrealisatie van € 24.652.

De overrealisatie is in mindering gebracht op het bestemmingsfonds conform de subsidiebeschikking van 17 februari 2024.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichtingen

De stichting heeft een huurovereenkomst afgesloten met het Waddenfonds voor het gebruik van een deel van het pand aan Ruiterskwartier 121A te Leeuwarden. De huurprijs wordt bepaald naar rato van het aantal m2. Het contract heeft als jaarlijkse contractuele verplichting een bedrag van € 25.714. Naast de huur betaalt de stichting huisvestingskosten, waaronder ook ICT-kosten, alsmede een aandeel BTW. Deze kosten vinden op basis van voorlopige afrekening plaats.

Operational leaseverplichting

Voor een multifunctionele printer is een operational leasecontract afgesloten. De aangegane leaseverplichting bedraagt € 1.848 per jaar.

Systeem Management contract

Voor de ICT-omgeving is een contract afgesloten voor een firewall. De aangegane verplichting diensten / systeembeheer bedraagt € 1.141 per jaar.

Leningen aan bestuurders

Er zijn per 31 december 2025 geen leningen verstrekt aan bestuurders.

Voormalig personeel

Per balansdatum bestaat een niet uit de balans blijvende verplichting van WW-lasten en pensioenpremie voor een ex-werknemer. Deze verplichting vervalt zodra de voormalige medewerker ander werk heeft gevonden of de uitkeringsperiode eindigt.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in euro's)

	2025	Begroting 2025	2024
<i>Baten</i>			
Subsidie Waddenfonds	1.100.000		1.092.861
Ontvangen bijdragen Symposia en boeken	95		37.750
Ontvangen bijdragen Onderzoeksprojecten derden	244.459		42.005
Totaal ¹	1.344.554		1.172.616

De in het boekjaar verantwoorde subsidies en/of bijdragen hebben betrekking op de volgende posten:

- Waddenfonds: er is op 2 februari 2025 een beschikking verleend voor het kalenderjaar 2025 (maximaal € 1.100.000). De belangrijkste subsidievoorwaarden zijn uitgezet in het controleprotocol accountantsverklaring Waddenfondssubsidie, de subsidiebeschikking d.d. 20 december 2018 (met kenmerk 01621312/JL) van het Dagelijks Bestuur van het Waddenfonds en de subsidieverordening Waddenfonds 2017.
- Bijdrage symposium.
- Bijdragen onderzoeksprojecten derden.

De subsidie van het Waddenfonds over het boekjaar 2024 is definitief vastgesteld door de desbetreffende subsidieverstrekker op 16 juli 2025.

¹ Toelichting 2025:

Er zijn in 2025 activiteiten uitgevoerd op het gebied van onderzoek en adviezen voor derden, bijdragen van externe partijen en deelnemers aan publicaties en symposia die door de Waddenacademie (vaak samen met andere partijen) zijn georganiseerd. Voor deze activiteiten zijn subsidies en/of bijdragen ontvangen (totaal ongeveer € 244.500) van onder andere genoemde partijen waardoor de subsidies en/of bijdragen in 2025 hoger zijn uitgekomen dan begroot op basis van de toekenning door het Waddenfonds.

(in euro's)

	2025	Begroting 2025	2024
<i>Kosten activiteiten</i>			
Vraagarticulatie	0	50.000	18.708
Kennisontwikkeling	20.623	25.000	2.220
Kennisdeling	8.248	80.000	41.789
Kennisevaluatie	0	5.000	35.897
Bestuurlijk overleg	23.740	15.000	21.785
Onderzoeksprojecten derden	203.227		62.160
Symposia	0		44.663
Totaal	255.838	175.000	227.222

Personeelslasten

Lonen en salarissen	594.471		370.230
Sociale lasten	88.554		91.526
Pensioenlasten	62.551		67.319
Overige personeelslasten	212.395		274.610
Totaal	957.971	775.000	803.685

Toelichting lonen en salarissen

Lonen en salarissen	596.362		367.200
Mutatie reservering vakantiegeld	(1.891)		3.030
Totaal	594.471	0	370.230

Toelichting overige personeelslasten

Vergoeding woon-werk verkeer	2.518		2.518
Opleiding personeel	1.161		829
Inhuur personeel	191.610		268.283
Overige personeelslasten	17.106		2.980
Totaal	212.395		274.610

Bij de stichting waren in 2025 gemiddeld 4,3 werknemers in dienst berekend op fulltimebasis. (2024: 4,2)

(in euro's)

	2025	Begroting 2025	2024
<i>Afschrijvingen</i>			
Materiële vaste activa	5.739		5.665
Totaal	5.739	0	5.665

Overige lasten

Huisvestingslasten	42.763	60.000	34.175
Kantoorlasten	18.102	25.000	28.273
Algemene lasten	95.132	65.000	75.873
Totaal	155.997	150.000	138.321

Toelichting huisvestingslasten

Huur	42.673		34.175
Totaal	42.673	60.000	34.175

Toelichting kantoorlasten

Kantoorbenodigdheden	339		1.596
ICT	15.466		23.105
Contributies en abonnementen	2.297		3.572
Totaal	18.102	25.000	28.273

Toelichting algemene lasten

Accountants- en administratiekosten	47.315		40.425
Overige advieskosten	28.082		11.286
Kosten Raad van Toezicht	12.080		8.676
Kosten Wetenschappelijke Adviesraad	0		4.752
Algemene verzekeringen	4.742		3.825
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	(3.456)		3.456
Reis- & verblijfkosten	0		568
Overige algemene kosten	6.369		2.885
Totaal	95.132	65.000	75.873

Financiële baten en lasten

Ontvangen rente	7.024		2.993
Bankkosten	(685)		(716)
Totaal	6.339	0	2.277

Verantwoording Wet normering topinkomens (WNT)

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2025		
Bedragen x € 1	C.J.M. Philippart	P. Hoekstra
Functiegegevens	Voorzitter bestuur	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2025	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,60	0,40
Dienstbetrekking	Nee	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.505	80.044
Beloningen betaalbaar op termijn	-	9.179
<i>Subtotaal</i>	129.505	89.223
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	147.600	98.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2025	129.505	89.223
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		
Functiegegevens	Voorzitter bestuur	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,60	0,40
Dienstbetrekking	Nee	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.537	73.208
Beloningen betaalbaar op termijn	-	9.289
<i>Subtotaal</i>	135.537	82.497
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	139.800	93.200
Totale bezoldiging 2024	135.537	82.497

Gegevens 2025		
Bedragen x € 1	P.J.H. van Beukering	H. van Londen
Functiegegevens	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2025	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,20	0,30
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	35.893	54.508
Beloningen betaalbaar op termijn	4.589	6.884
<i>Subtotaal</i>	40.482	61.392
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	49.200	73.800
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2025	40.482	61.392
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		
Functiegegevens	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 – 31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,20	0,40
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	33.977	66.676
Beloningen betaalbaar op termijn	4.641	9.282
<i>Subtotaal</i>	38.618	75.958
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	46.600	93.200
Totale bezoldiging 2024	38.618	75.958

Gegevens 2025		
Bedragen x € 1	C.J. Bastmeijer	N.R.J. Deen
Functiegegevens	Bestuurslid	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2025	1/1 – 31/12	1/1 – 30/09
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,30	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	53.840	117.510
Beloningen betaalbaar op termijn	6.884	15.852
<i>Subtotaal</i>	60.724	133.362
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	73.800	184.500
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2025	60.724	133.362
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		
Functiegegevens	Bestuurslid	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,30	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	50.966	117.717
Beloningen betaalbaar op termijn	6.961	20.270
<i>Subtotaal</i>	57.927	137.987
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	69.900	233.000
Totale bezoldiging 2024	57.927	137.987

Toezichthoudende topfunctionarissen (Raad van Toezicht)

Gegevens 2025		
Bedragen x € 1	E.H.T.M. Nijpels	J.T.B. Bos
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2025	1/1 - 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	2.750	4.282
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	36.900	24.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale Bezoldiging	2.750	4.282
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	3.107	2.795
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	34.950	23.300

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder

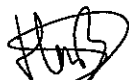
Naam topfunctionaris	Functie
Gegevens 2025	
P. Kabat	Lid Raad van Toezicht
H.J. Venema	Lid Raad van Toezicht
J.J. Engelen	Lid Raad van Toezicht
H.M. van Bockxmeer	Lid Raad van Toezicht
T.N. Wijmenga	Lid Raad van Toezicht
<i>Gegevens 2024</i>	
P. Kabat	Lid Raad van Toezicht
H.J. Venema	Lid Raad van Toezicht
J.J. Engelen	Lid Raad van Toezicht
H.M. van Bockxmeer	Lid Raad van Toezicht
T.N. Wijmenga	Lid Raad van Toezicht

Ondertekening van de jaarrekening

Leeuwarden, _____ 2026.

Bestuur/directie:

C.J.M. Philippart

HM van Bockxmeer (28 mei 2026 09:29:52 GMT+2)

P.J.H. Beukering

Pieter van Beukering (18 mei 2026 09:11:27 GMT+2)

H. van Londen

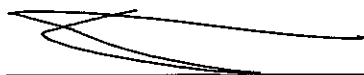
Heleen van Londen (14 mei 2026 16:19:52 GMT+2)

C.J. Bastmeijer

Raad van Toezicht:

E.H.T.M. Nijpels

Ed Nijpels (31 mei 2026 18:18:41 GMT+2)

J.T.B. Bos

H.J. Venema

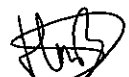
Hendrikus Venema (25 mei 2026 19:46:17 GMT+2)

J.J. Engelen

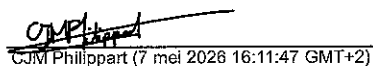
J. Engelen (26 mei 2026 10:31:00 GMT+2)

H.M. van Bockxmeer

HM van Bockxmeer (28 mei 2026 09:29:52 GMT+2)

Handtekening:

CJM Philippart (7 mei 2026 16:11:47 GMT+2)

E-mail: katja.philippart@waddenacademie.nl

Ondertekening van de jaarrekening

Leeuwarden, _____ 2026.

Bestuur/directie:

C.J.M. Philippart

H. van Londen

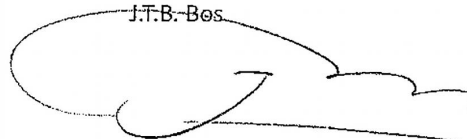
P.J.H. Beukering

C.J. Bastmeijer

Raad van Toezicht:

E.H.T.M. Nijpels

J.T.B. Bos

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J.T.B. Bos', written over the printed name.

H.J. Venema

J.J. Engelen

H.M. van Bockxmeer